

Pan
podinsp. Rafał Drozdowski
p.o. Komendanta Miejskiej Policji w Opolu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli zrealizowanej w trybie zwykłym, ujętej w *Planie kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2018* na temat: *Realizacja zadań przez dzielnicowych*, przeprowadzonej w terminie od 14 maja 2018 r. do 29 czerwca 2018 r. w Komendzie Miejskiej Policji w Opolu¹ z siedzibą przy ul. Powolnego 1, 45-078 Opole.

I. Informacje ogólne

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², przez zespół kontrolerów MSWiA w składzie:

kierownik zespołu [imię] w Departamencie Kontroli i Nadzoru MSWiA, upoważnienie nr [numer]

członek zespołu [imię] w Departamencie Kontroli i Nadzoru MSWiA, upoważnienie nr [numer]

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Organizacja służby dzielnicowych.
2. Realizacja zadań służbowych przez dzielnicowych, w tym sporządzanie przez nich dokumentacji.
3. Polityka kadrowa i motywacyjna wobec dzielnicowych.
4. Nadzór nad realizacją zadań wykonywanych przez dzielnicowych.

Kontrolą objęty został okres od 1 stycznia 2017 r. do 14 maja 2018 r.

¹ Zwanej dalej również KMP w Opolu bądź Komendą.

² Zwanej dalej również ustawą o kontroli (Dz. U. Nr 185, poz. 1092).

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadań przez dzielnicowych³, dokumentowanie czynności wykonywanych przez dzielnicowych, a także ocena nadzoru sprawowanego nad wykonywaniem zadań przez dzielnicowych.

W okresie objętym kontrolą stanowisko Komendanta Miejskiego Policji w Opolu zajmował podinsp. Bogdan Piotrowski.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o dobór próby, którą stanowiło 11 funkcjonariuszy zajmujących stanowisko dzielnicowego bądź starszego dzielnicowego⁴ zatrudnionych w Komisariacie I Policji w Opolu⁵ i Komisariacie Policji w Ozimku⁶ oraz 2 kierowników rewiru dzielnicowych.

Oceny działalności jednostki kontrolowanej dokonano na podstawie ustalonego stanu faktycznego, przy zastosowaniu kryteriów kontroli wynikających z ustawy o kontroli, takich jak: legalność, rzetelność i celowość.

II. Ocena ogólna

Realizację zadań przez dzielnicowych w kontrolowanych obszarach, dokumentowanie wykonywanych przez nich czynności, sprawowany w tym zakresie nadzór, jak i stosowaną politykę motywacyjną wobec dzielnicowych oceniono **pozytywnie mimo nieprawidłowości**.

Po wejściu w życie zarządzenia nr 5 Komendanta Głównego Policji z 20 czerwca 2016 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych⁷ zapewniono sporządzenie, a następnie wprowadzenie w KMP w Opolu regulacji wewnętrznych w zakresie: podziału terenu działania jednostki organizacyjnej na rejony oraz systemu nadzoru nad wykonywaniem zadań przez dzielnicowych.

Policjanci pełniący służbę na stanowisku dzielnicowego, starszego dzielnicowego i kierownika dzielnicowego danego rewiru spełniali wymagania, określone w przepisach prawa, w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych oraz stażu służby.

Przydział zadań i organizacja służby dzielnicowych, co do zasady, pozwalały na właściwą realizację bieżących zadań przez funkcjonariuszy w przydzielonych im rejonach służbowych. Stwierdzono jednak przypadki pełnienia przez dzielnicowych służby innej niż służba obchodowa oraz pełnienie służby w dwuosobowym patrolu w kilku sektorach jednocześnie, jak również obciążania ich dodatkowymi zadaniami.

Wzmacnianie motywacji policjantów do realizacji zadań służbowych na najwyższym możliwym poziomie następowało w szczególności poprzez przyznawanie im nagród motywacyjnych bądź ustną pochwałę. W miarę możliwości, także z inicjatywy funkcjonariuszy, podejmowano działania mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych.

W Komendzie wprowadzono mechanizmy umożliwiające sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań przez dzielnicowych zarówno w zakresie sposobu ich wykonywania jak i rozliczania uzyskanych efektów służby dzielnicowego. Czynności w ramach takiego nadzoru realizowano zgodnie z postanowieniami zawartymi w *zarządzeniu nr 5 KGP*. Ponadto, wdrożono rozwiązania zapewniające

³ Ilekroć w projekcie wystąpienia pokontrolnego jest mowa o dzielnicowych, należy przez to rozumieć odpowiednio policjantów zajmujących stanowiska: dzielnicowy i starszy dzielnicowy.

⁴ Tj. 7 dzielnicowych i 4 starszych dzielnicowych. Kontrolą objęto dzielnicowego rejanu służbowego nr 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 56, 58, 60, 61.

⁵ Zwanym dalej także KP I.

⁶ Zwanym dalej także KP w Ozimku.

⁷ Dz. Urz. KGP z 2016 r. poz. 26, zwanym dalej *zarządzeniem nr 5 KGP*; zmienione zarządzeniem nr 6 KGP z 21 lutego 2017 r. *zmieniającym zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych* (Dz. Urz. KGP z 2017 r. poz. 12).

sprawny obieg korespondencji, gwarantujący sprawowanie właściwego nadzoru nad terminowością załatwiania poszczególnych spraw przez dzielnicowych.

Niemniej jednak stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości i uchybienia świadczą, że niektóre kontrolowane obszary wymagają podjęcia dodatkowych działań nadzorczych.

W toku kontroli stwierdzono **nieprawidłowości** polegające na: wyznaczaniu w dyslokacji sektorów, które nie obejmowały rejonu, który został przydzielony dzielnicowemu biorącemu udział w patrolu, wyznaczaniu dzielnicowemu do realizacji w trakcie służby obchodowej pełnienia *wykroczeniowego dyżuru zdarzeniowego*, kierowaniu dzielnicowego do pełnienia służby obchodowej wspólnie z innym dzielnicowym w rejonu niegraniczące ze sobą, dokonaniu przez starszego dzielnicowego Komisariatu I Policji odpraw w ramach własnych dwóch służb obchodowych, nieudokumentowaniu w trzech przypadkach przeprowadzenia odprawy w Systemie Wspomagania Dowodzenia (SWD) lub w innej formie, nieudzieleniu niektórym dzielnicowym odpowiedniego wymiaru czasu wolnego po zakończonej służbie, nieodnotowywaniu w Systemie Wspomagania Dowodzenia (SWD) poszczególnych czynności związanych z odprawą do służby, braku odnotowywania przez dzielnicowych w notatnikach służbowych zadań i poleceń przekazanych na odprawie do służby oraz wszystkich wymaganych informacji dotyczących odprawy do służby.

Ponadto, stwierdzono **uchybienia** polegające na: braku w *Protokołach z odprawy do służby z SWD* osoby odprawiającej, braku w notatniku służbowym podpisu osoby przeprowadzającej odprawę do służby, rozbieżnościach pomiędzy *Protokołami z odprawy do służby* a notatnikami służbowymi w zakresie osoby odprawiającej, braku potwierdzania przez kierownika dzielnicowych stosownym podpisem w notatniku służbowym dzielnicowego faktu wprowadzenia wyników służby do Systemu Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji (SESPol), braku zawarcia w decyzji w sprawie systemu nadzoru nad wykonywaniem zadań przez dzielnicowych elementu wymaganego § 47 *zarządzenia nr 5 KGP*.

III. Ustalenia kontroli

1. Organizacja służby dzielnicowych.

W Komendzie Miejskiej Policji w Opolu obowiązki służbowe dzielnicowego wykonywało 63 funkcjonariuszy⁸. Pełnili oni służbę w podległych komisariatach Policji, tj. w Komisariacie I Policji - 14 dzielnicowych⁹ i 4 starszych dzielnicowych, w Komisariacie II Policji - 15 dzielnicowych i 4 starszych dzielnicowych, w Komisariacie Policji w Dobrzenu Wielkim - 7 dzielnicowych i 1 starszy dzielnicowy, w Komisariacie Policji w Niemodlinie - 7 dzielnicowych i 2 starszych dzielnicowych oraz w Komisariacie Policji w Ozimku - 7 dzielnicowych i 2 starszych dzielnicowych.

W okresie objętym kontrolą w poszczególnych komisariatach Policji - z wyjątkiem Komisariatu Policji w Dobrzenu Wielkim - odnotowano pojedyncze wakaty na stanowiskach dzielnicowych. Stanowiska były nieobsadzone przez okres od 1 miesiąca do 4 miesięcy¹⁰.

Zgodnie z *Regulaminem Komendy Miejskiej Policji w Opolu z dnia 13 stycznia 2015 r.*¹¹ do zadań Wydziału Prewencji Komendy należało m.in.: nadzorowanie i koordynowanie działań Komendy oraz podległych jednostek organizacyjnych Komendy w zakresie realizowania zadań i przedsięwzięć

⁸ Dane na dzień rozpoczęcia czynności kontrolnych, tj. 14 maja 2018 r.

⁹ W tym, jeden przypadek powierzenia obowiązków na stanowisku dzielnicowego.

¹⁰ Przy czym w przypadku Komisariatu I Policji 2 wakaty od 1 lutego 2018 r. Komisariat Policji w Ozimku 1 wakat od 1 marca 2018 r.

¹¹ Zgodnie z *Regulaminem Komendy Miejskiej Policji w Opolu z dnia 13 stycznia 2015 r.* (zmienianym 21 maja 2015 r., 13 października 2015 r. oraz 12 października 2016 r.).

patrolowych, patroloво-interwencyjnych i obchodowych; planowanie i organizowanie przedsięwzięć mających na celu podnoszenie skuteczności pełnienia m.in. służby patrolowej oraz obchodowej, a także nadzorowanie sposobu i realizacji zadań prewencyjnych oraz standardów ich wykonywania.

Wydział Prewencji KMP w Opolu bezpośrednio nadzorował Zastępcę Komendanta Miejskiego Policji w Opolu.

Podział terenu działania jednostki organizacyjnej na rejonny.

Po wejściu w życie *zarządzenia nr 5 KGP* została wydana przez Komendanta Miejskiego Policji w Opolu decyzja nr 75/2016 z dnia 4 października 2016 r. w sprawie wyznaczenia rejonów służbowych oraz wyznaczenia rejonów odpowiedzialności (sektorów odpowiedzialności) w Komisariatach Policji podległych Komendzie Miejskiej Policji w Opolu¹². Tym samym moc utraciła, obowiązująca wcześniej, decyzja nr 51/2014 Komendanta Miejskiego Policji w Opolu z dnia 12 maja 2014 r.¹³

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 74-107]

Wydanie *decyzji nr 75/2016* poprzedzone zostało sporządzeniem pisemnej analizy¹⁴ uwzględniającej: ogólną liczbę i strukturę demograficzną ludności, gęstość zaludnienia oraz stopień koncentracji zabudowy o przeznaczeniu mieszkalnym; poziom bezpieczeństwa oraz ogólną liczbę zdarzeń wymagających interwencji Policji; lokalizację miejsc zagrożonych, obiektów użyteczności publicznej oraz innych miejsc gromadzenia się osób. Powyższe było zgodne z § 4 ust. 1 i 2 *zarządzenia nr 5 KGP*. Wnioski zawarte w ww. analizie nie wskazały na potrzebę modyfikacji określonego w *decyzji nr 51/2014* podziału rejonów służbowych.

[Dowód: akta kontroli Tom II, str. 326-347]

W okresie objętym kontrolą w omawianym zakresie wydawane były także i inne decyzje Komendanta Miejskiego Policji w Opolu¹⁵. Uzasadnieniem do ich wydania było: ustanowienie nowego podziału administracyjnego miasta Opolu, zmiana treści załącznika w związku z nadaniem nazwy jednemu z placów publicznych zlokalizowanych w Opolu oraz sprostowanie treści załącznika w zakresie nadania numeru i charakteru jednego z rejonów.

Obowiązującym w trakcie kontroli aktem była decyzja nr 23/2018 Komendanta Miejskiego Policji w Opolu z dnia 5 kwietnia 2018 r. w sprawie wyznaczenia rejonów służbowych oraz wyznaczenia rejonów odpowiedzialności (sektorów odpowiedzialności) w Komisariatach Policji podległych Komendzie Miejskiej Policji w Opolu. Jej wydanie było związane z uchwałą Rady Miasta Opolu, Ozimka oraz Niemodlina o zmianie/nadaniu nazw ulic. Powyższy akt, dla każdego komisariatu Policji podległego KMP w Opolu, na potrzeby Systemu Wspomagania Dowodzenia oraz organizacji służby patrolowej i obchodowej - na podstawie podziału administracyjnego - wyznaczał sektory odpowiedzialności i rejonny służbowe (wraz ze wskazaniem ich charakteru) o określonym zasięgu działania. I tak:

- Komisariat I Policji w Opolu (1-8 sektor) ma 17 rejonów miejskich i 2 rejonny pozamiejskie;
- Komisariat II Policji w Opolu (9-19 sektor) ma 19 rejonów miejskich;
- Komisariat Policji w Dobrzenu Wielkim (20-23 sektor) ma 8 rejonów pozamiejskich;

¹² Zwanej dalej *decyzją nr 75/2016*.

¹³ Zmieniona decyzją nr 68/2015 Komendanta Miejskiego Policji w Opolu z dnia 15 lipca 2015 r.; zwana dalej *decyzją nr 51/2014*.

¹⁴ Zatwierdzonej przez i Zastępcę Komendanta Miejskiego Policji w Opolu 11 września 2016 r.

¹⁵ Decyzje, o których mowa to: decyzja nr 19/2017 z dnia 8 marca 2017 r. w sprawie wyznaczenia rejonów służbowych oraz wyznaczenia rejonów odpowiedzialności w Komisariatach Policji podległych KMP w Opolu, decyzja nr 33/2017 z dnia 21 kwietnia 2017 r. zmieniająca decyzję w sprawie wyznaczenia rejonów służbowych oraz wyznaczenia rejonów odpowiedzialności w Komisariatach Policji podległych KMP w Opolu, decyzja nr 41/2017 z dnia 12 maja 2017 r. zmieniająca decyzję w sprawie wyznaczenia rejonów służbowych oraz wyznaczenia rejonów odpowiedzialności w Komisariatach Policji podległych KMP w Opolu.

- Komisariat Policji w Niemodlinie (24-28 sektor) ma 2 rejony miejskie i 7 rejonów pozamiejskich;
- Komisariat Policji w Ozimku (29-33 sektor) ma 2 rejony miejskie i 8 rejonów pozamiejskich.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 108-155]

Przydzielanie dzielnicowemu rejonu służbowego.

Na podstawie zatwierdzonych wniosków, każdemu z dzielnicowych przydzielony został konkretny rejon służbowy, co było zgodne z § 5 ust. 1 *zarządzenia nr 5 KGP*.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 36-50, 52]

W okresie objętym kontrolą 3 dzielnicowym¹⁶ powierzono pisemnie, do czasowej obsługi, dodatkowy rejon służbowy, co było zgodne z § 5 ust. 3 *zarządzenia nr 5 KGP*. W jednym przypadku przydzielenie rejonu miało miejsce na okres 3 miesięcy. Powyższe wynikało z faktu zmiany przez funkcjonariusza stanowiska z dzielnicowego na asystenta zespołu ds. wykroczeń. W drugim przypadku przydzielenie rejonu miało miejsce na okres 1 miesiąca w związku z długotrwałym zwolnieniem lekarskim jednego z dzielnicowych. W trzecim przypadku przydzielenie nastąpiło na okres od 10 lutego do 25 kwietnia 2017 r. i było związane również ze zwolnieniem lekarskim innego dzielnicowego.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 51, 53, 579-580]

W myśl § 5 ust. 4 *zarządzenia nr 5 KGP*, przydzielenie do obsługi dodatkowego rejonu powinno znaleźć odzwierciedlenie w wysokości dodatku służbowego dzielnicowego. Sytuacja taka miała miejsce tylko w jednym przypadku. Niemniej - jak ustalono - dzielnicowi nagradzani byli nagrodami kwartalnymi, jak również nagrodami z funduszu utworzonego z potrąceń uposażeń funkcjonariuszy będących na zwolnieniach lekarskich.

Na podstawie analizy *kart opisu stanowiska pracy* dzielnicowych stwierdzono, że w ww. kartach ujęto zadania wynikające z § 29 ust. 2 *zarządzenia nr 5 KGP*. Zwrócono jednak uwagę, że w zakresach obowiązków funkcjonariuszy z Komisariatu Policji w Ozimku zawarto odniesienie do *teczki rejonu* – o której mowa w § 43 ww. *zarządzenia* - pomimo braku prowadzenia takich teczek w ww. komisariacie Policji.

Przeanalizowano także *karty opisu stanowiska pracy* kierowników rewiru dzielnicowych i stwierdzono, że zawierały one zadania zgodne z dyspozycją § 44 *zarządzenia nr 5 KGP*.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 9-35]

W Komendzie Miejskiej Policji w Opolu pomimo podjęcia m.in. działań, o których mowa powyżej, w celu zapewnienia właściwej organizacji służby dzielnicowych, stwierdzono, że w istocie organizacja ta nie była w pełni skuteczna. Determinowały ją bowiem ograniczenia kadrowe, w szczególności funkcjonariuszy ogniów patrolowo - interwencyjnych, o czym będzie mowa w pkt 2 niniejszego dokumentu.

2. Realizacja zadań służbowych przez dzielnicowych, w tym sporządzanie przez nich dokumentacji.

Zgodnie z § 29 *zarządzenia nr 5 KGP*, dzielnicowy realizuje zadania dotyczące przydzielonego mu rejonu służbowego. Do zadań tych należy w szczególności: prowadzenie rozpoznania przydzielonego

¹⁶ Dotyczy 1 funkcjonariusza z KP w Ozimku i 2 funkcjonariuszy z KP I.

mu rejonu pod względem osobowym, terenowym, zjawisk i zdarzeń mających wpływ na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego; realizowanie zadań z zakresu profilaktyki społecznej; realizowanie zadań z zakresu ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń; kontrolowanie przestrzegania prawa powszechnie obowiązującego oraz przepisów prawa miejscowego.

Ponadto, w myśl § 38 ust. 1 *zarządzenia nr 5 KGP* dzielnicowy, w uzgodnieniu z kierownikiem dzielnicowym, na podstawie zdiagnozowanych oczekiwań społecznych oraz analizy zagrożenia w rejonie, w cyklach półrocznych, był zobowiązany do przygotowywania *planu działania priorytetowego*.

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 14 maja 2018 r. liczba spraw zleconych do realizacji dla dzielnicowego danego rejonu służbowego, kształtowała się w następujący sposób: nr 3 (1 110 spraw), nr 4 (836 spraw), nr 5 (797 spraw), nr 6 (359 spraw)¹⁷, nr 7 (486 spraw)¹⁸, nr 8 (412 spraw)¹⁹, nr 9 (803 sprawy), nr 56 (241 spraw), nr 58 (247 spraw), nr 60 (222 sprawy), nr 61 (153 sprawy)²⁰. Sprawy te dotyczyły m.in.: bieżących zdarzeń z rejonu służbowego KMP w Opolu, pomocy prawnych dla instytucji (w szczególności dla sądów) oraz innych jednostek Policji, zaproszeń na grupy robocze w związku z procedurą *Niebieskiej Karty*, samej procedury *Niebieskiej Karty*, przesłuchania świadków i sprawców oraz doręczenia wezwań.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 551-578, 582]

Zgodnie z wyjaśnieniami kierowników komisariatów Policji, w okresie objętym kontrolą nie przydzielano dzielnicowym²¹ postępowań sprawdzających i przygotowawczych oraz czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, co było zgodne z § 41 *zarządzenia nr 5 KGP*.

Stwierdzono jednak przypadki pełnienia przez dzielnicowych służb innych niż służba obchodowa oraz obciążania ich dodatkowymi zadaniami.

Zauważyć należy, że w myśl § 39 ust. 1 *zarządzenia nr 5 KGP* zakres zadań dzielnicowego pełniącego służbę na terenach miejskich nie obejmuje pełnienia takich form służby jak: ochronna, dyżurna, dochodzeniowo-śledcza w dyspozycji dyżurnego jednostki organizacyjnej Policji, a także realizowanie doprowadzeń, wynikających z otrzymanych przez jednostkę organizacyjną Policji nakazów. Dzielnicowy pełniący służbę na terenach pozamiejskich, na polecenie kierownika jednostki organizacyjnej Policji, tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach może wykonywać wskazane wyżej zadania. Ponadto zgodnie z § 39 ust. 2 *zarządzenia nr 5 KGP* dzielnicowy pełniący służbę na terenach miejskich i pozamiejskich - na polecenie kierownika jednostki organizacyjnej Policji, w szczególnie uzasadnionych przypadkach - może być skierowany do pełnienia służby patrolowej pod warunkiem, że rejon patrolu obejmował będzie rejon tego dzielnicowego albo rejon tego dzielnicowego i rejon z nim sąsiadujący.

W odniesieniu do służb objętych kontrolą dzielnicowi brali udział w służbach patrolowo-interwencyjnych/łączonych z naruszeniem § 39 ust. 2 *zarządzenia nr 5 KGP*, tj. co do zasady kierowano ww. funkcjonariuszy do pełnienia służby w dwuosobowym patrolu w kilku sektorach jednocześnie. Należy podkreślić, że każdy sektor obejmował 2 lub 3 rejonów służbowych, a zatem dzielnicowi pełnili służbę patrolową w co najmniej 4 rejonach służbowych. W niektórych kontrolowanych przypadkach,

¹⁷ Na stanowisku dzielnicowego od 1 września 2017 r.

¹⁸ Urlop macierzyński styczeń-maj 2017 r.

¹⁹ Pełniący obowiązki dzielnicowego od 1 września 2017 r.

²⁰ Na stanowisku dzielnicowego od 16 sierpnia 2017 r.

²¹ Dotyczy wszystkich dzielnicowych objętych badaną próbą.

wyznaczone sektory nie obejmowały rejonu, który został przydzielony dzielnicowemu biorącemu udział w patrolu. Powyżej opisane działania uznano za **nieprawidłowość**.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 186-286, płyta nr 1]

Jak ustalono, powodem kierowania dzielnicowych do służb innych niż obchodowa była konieczność zachowania ciągłości służby w poszczególnych komisariatach Policji, z uwagi na notoryczną absencję funkcjonariuszy ogniów patrolowo-interwencyjnych, a także braki kadrowe. W odniesieniu zaś do dyslokacji tych służb, należy zauważyć, że była ona częściowo ustalana przez asystentów Wydziału Prewencji KMP w Opolu i opierała się w głównej mierze na analizie stanu bezpieczeństwa terenu podległego KMP w Opolu. W związku z powyższym patrole były kierowane w sektory, w których dochodziło do największej liczby zdarzeń o charakterze kryminalnym i prewencyjnym.

Nieobecność funkcjonariuszy ogniów patrolowo - interwencyjnych powodowała konieczność reorganizowania służby dzielnicowego, z uwagi na brak możliwości zastąpienia go przez innego policjanta właściwego do pełnienia służby patrolowej, co z kolei generowało ryzyko niewykonywania przez dzielnicowego zadań, do realizacji których został on wyznaczony.

Jak ustalono, dzielnicowym KP I wyznaczano do realizacji w trakcie służby obchodowej pełnienie *wykroczeniowego dyżuru zdarzeniowego*. Z udzielonych wyjaśnień wynikało, że ww. funkcjonariusze w ramach przedmiotowego dyżuru przyjmowali i obsługiwali w siedzibie jednostki interesantów z różnych rejonów służbowych. Do obchodu swojego rejonu mogli wrócić jedynie w przypadku stwierdzenia braku osób oczekujących na przyjęcie - po uprzednim uzyskaniu zgody od dyżurnego jednostki. Powyższe uznano za **nieprawidłowość**, z uwagi na fakt, że ww. funkcjonariusze pełniący *wykroczeniowy dyżur zdarzeniowy* w trakcie służby obchodowej - przy założeniu obsługi dużej liczby interesantów - nie mieli możliwości realizowania zadań w swoim rejonie.

Odpowiedzialność w przypadku ww. nieprawidłowości ponoszą osoby zajmujące się organizacją dyslokacji poszczególnych służb.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 288-519, płyta nr 1]

W toku kontroli stwierdzono sporadyczne przypadki udziału dzielnicowych w doprowadzeniach w trakcie pełnienia przez nich służby obchodowej, wynikających m.in. z ujawnienia osób poszukiwanych, co w następstwie wymagało podjęcia w stosunku do nich odpowiednich czynności, a także z braku możliwości zrealizowania doprowadzenia w określonym miejscu i czasie przez innych, właściwych do tego funkcjonariuszy. Pomimo, że udział dzielnicowych w ww. czynnościach był podyktowany potrzebą służby, to należy mieć na uwadze fakt, że ich realizacja mogła uniemożliwić wykonywanie zadań, do których zostali wyznaczeni w danym dniu.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 288-519, płyta nr 1]

Zgodnie z § 10 *zarządzenia nr 5 KGP* dzielnicowi obsługujący graniczące ze sobą rejonu mogą wspólnie pełnić służbę w części lub całości obu rejonów. Dzielnicowi KP w Ozimku, co do zasady realizowali służbę obchodową w co najmniej 2 sektorach/4 rejonach, co uznano za **nieprawidłowość**. Jak wyjaśniono, powyższe było podyktowane różnymi okolicznościami, m.in. brakiem środków transportu, absencją innego dzielnicowego, a także obsługą zdarzeń wynikłych w trakcie służby. Wskutek powyższego, zadania wyznaczone dzielnicowemu mogły nie zostać w pełni zrealizowane z uwagi na konieczność prowadzenia przez niego działań nie w swoim rejonie. Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponoszą osoby zajmujące się organizacją dyslokacji służb.

Plany działania priorytetowego.

Przygotowywanie przez dzielnicowych planów działania priorytetowego wynika z przepisu § 38 *zarządzenia nr 5 KGP*. Wzór planu określony został w załączniku nr 3 do ww. aktu. Szczegółowej analizie poddano 7 tego rodzaju dokumentów²², opracowanych przez dzielnicowych z Komisariatu I Policji oraz Komisariatu Policji w Ozimku²³.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 592-606]

W każdym z badanych planów wymienione zostały główne, zidentyfikowane zagrożenia w przydzielonym dzielnicowemu rejonie służbowym. Dominującym zjawiskiem występującym we wszystkich przypadkach było gromadzenie się osób spożywających alkohol (szczególnie w godzinach popołudniowych i wieczornych) w okolicach obiektów sportowych, galerii handlowych oraz w parkach, w wyniku czego dochodziło w tych miejscach do zakłócenia spokoju i porządku publicznego, zaśmiecania terenu, a także dewastacji mienia. Pozostałymi zagrożeniami objętymi działaniami priorytetowymi były: żebractwo, zakłócanie ciszy nocnej przez osoby bezdomne, a także niezgodne z przepisami ruchu drogowego parkowanie pojazdów przez osoby przyjeżdżające na imprezy sportowe i artystyczne odbywające się na lodowisku oraz amfiteatrze.

W planach tych wskazane zostały proponowane do realizacji konkretne działania. Polegały one przede wszystkim na prowadzeniu wzmożonych kontroli w ramach obchodu, kierowaniu w miejsca zagrożone dodatkowych służb patrolowych, bezwzględny reagowaniu na ujawnione wykroczenia, a także na podejmowaniu wspólnych działań/akcji z dzielnicowymi z rejonów sąsiadujących.

Dzielnicowi w celu zwiększenia efektywności działań wskazywali również podmioty, z którymi planowano współpracować, tj. Straż Miejską, zarządców terenów, na których zdiagnozowano niepożądane zjawiska, a także samych mieszkańców danego rejonu.

Po upływie terminu obowiązywania danego planu, funkcjonariusze dokonywali pisemnej oceny zrealizowanych działań m.in. w oparciu o dane statystyczne dotyczące stanu bezpieczeństwa, takie jak liczbę interwencji w danym rejonie przeprowadzonych w związku z wystąpieniem wskazanego w planie zagrożenia. Jednakże najistotniejszym czynnikiem decydującym o powodzeniu realizowanego przedsięwzięcia była opinia lokalnej społeczności, co potwierdza fakt, że w przypadku jednego z planów, pomimo spadku liczby interwencji w tym rejonie, dzielnicowy ocenił, że problem nie został rozwiązany w stopniu zadowalającym, właśnie z uwagi na taką opinię.

Z *Ocen realizacji działania priorytetowego*, zawartych w treści zrealizowanych planów wynika, że w pozostałych zrealizowanych 5 planach, zakładany cel został osiągnięty.

W odniesieniu do obowiązku przekazywania informacji społeczności lokalnej wynikających z *planu działania priorytetowego* komendanci komisariatów Policji wyjaśnili, że dzielnicowi czynili to podczas obchodu i spotkań ze społeczeństwem, przedstawicielami różnych instytucji, zarządcami obiektów, na terenie których zdiagnozowano zagrożenie, a także za pośrednictwem funkcjonariuszy Straży Miejskiej oraz np. internetowego portalu społecznościowego Domu Dziennego Pobytu „Maria Magda”.

²² Tj. Komisariat I Policji: *Plan działania priorytetowego dla rejonu służbowego nr 2/4 na okres od 1 lipca 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.*, *Plan działania priorytetowego dla rejonu służbowego nr. 4/9 na okres od 1 lipca 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.*, *Plan działania priorytetowego dla rejonu służbowego 3/5 na okres od 1 stycznia 2017 r. do 30 czerwca 2017 r.* o także *plan działania priorytetowego dla rejonu służbowego nr 8 na okres od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2018 r.* Komisariat Policji w Ozimku: *Plan działania priorytetowego dla rejonu służbowego nr 55 na okres od 1 stycznia 2017 r. do 30 czerwca 2017 r.* *Plan działania priorytetowego dla rejonu służbowego nr 56 na okres od 1 stycznia 2017 r. do 30 czerwca 2017 r.* *Plan działania priorytetowego dla rejonu służbowego nr 60 na okres od 1 stycznia 2017 r. do 30 czerwca 2017 r.*

²³ Realizacja 6 planów działania priorytetowego została zakończona, 1 na dzień rozpoczęcia czynności kontrolnych pozostawał w realizacji.

Wskazani funkcjonariusze uczestniczyli także w spotkaniach sołeckich, podczas których przedstawiane były programy i działania Policji ukierunkowane na bezpieczeństwo społeczności lokalnej.

[Dowód: akta kontroli Tom II, str. 317-319]

Podsumowując, każdy z badanych planów był zgodny ze wzorem określonym w załączniku nr 3 do *zarządzenia nr 5 KGP* i zawierał wszystkie wymagane elementy, a prowadzone w ramach planu działania zostały udokumentowane w raportach odprawy do służby SWD oraz w notatnikach służbowych dzielnicowych. Powyższe ustalenia świadczą również o prawidłowym wykonywaniu zadań przez dzielnicowych, w szczególności budowaniu relacji ze społecznością lokalną, a także reagowaniu na jej bieżące potrzeby.

Odprawa dzielnicowych do służby obchodowej i dokumentowanie jej przebiegu.

W myśl przepisów *zarządzenia nr 5 KGP*, na odprawie sprawdza się przygotowanie dzielnicowego do służby obchodowej. Każdorazowo przeprowadzić ją powinien kierownik dzielnicowych lub inny policjant wyznaczony przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji, posiadający odpowiednią wiedzę i doświadczenie zawodowe. Prowadzący odprawę musi udokumentować jej przeprowadzenie bezpośrednio w policyjnych systemach informatycznych, tj. w SWD lub w innej formie, z zachowaniem czytelności, kompletności i trwałości informacji.

Wyznaczonymi do dokonywania odprawy do służby byli: kierownicy ogniwa ds. prewencji, kierownicy rewiru dzielnicowych, specjalista/asystent zespołu ds. wykroczeń wydziału prewencji, asystent wydziału prewencji, kierownik ogniwa patrolowo-interwencyjnego, dyżurni, starszy dzielnicowy²⁴. Ponadto, w uzasadnionych przypadkach odprawę do służby przeprowadzali w KP I: naczelnik wydziału prewencji oraz Zastępca Komendanta Komisariatu I Policji w Opolu.

W wyniku dokonanej analizy przedstawionych formularzy *Protokołów z odpraw do służby* wygenerowanych z SWD jak i zapisów w notatnikach służbowych stwierdzono, że starszy dzielnicowy Komisariatu I Policji w dwóch przypadkach²⁵ był odprawiającym w ramach własnych służb obchodowych. Działanie takie ocenione zostało jako **nieprawidłowość**, której przyczyną był niewłaściwy nadzór w zakresie odpraw do służby. Co prawda, zgodnie z zakresem obowiązków zawartym w *karcie opisu stanowiska pracy*, policjant ten w przypadku absencji kierowników rewiru dzielnicowych i wyznaczeniu do nadzoru prewencyjnego przez kierownika jednostki był uprawniony m.in. do przeprowadzania odpraw (w tym w SWD), niemniej jednak powyższy przypadek nie spełnił celu i znaczenia samej odprawy do służby²⁶.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 508-512]

Ponadto, analizując przedmiotową problematykę stwierdzono, że w przypadku trzech służb²⁷ nie udokumentowano przeprowadzenia odprawy w SWD lub w innej formie, co z kolei było niezgodne z § 24 *zarządzenia nr 5 KGP*. Powyższe uznano za **nieprawidłowość**, której przyczyną było nierzetelne wykonywanie obowiązków służbowych przez osoby dokonujące tych odpraw oraz niewłaściwie sprawowany w tym zakresie nadzór.

²⁴ Dotyczy KP I.

²⁵ Dotyczy służby w dniach 15 i 30 listopada 2017 r.

²⁶ *Znaczenie odprawy do służby prewencyjnej*. Leszek Dyduch. Materiały dydaktyczne. Zakład Służby Prewencyjnej. Centrum Szkolenia Policji 2015 r. (...) *Odprawa łącząc w sobie organizację służby z jej bieżącą kontrolą, a nawet elementami bezpośredniego nadzoru, powinna w efekcie potwierdzić lub spowodować odpowiednie przygotowanie każdego policjanta kierowanego do wykonywania zadań i obowiązków służby, a tym samym zapewnić optymalność pełnienia służby. Widocznym rezultatem stanu przygotowania do pełnienia służby są: wygląd policjantów, ich postawa, zaangażowanie, odpowiedzialność i rzetelność. W sytuacji stwierdzenia braków lub uchybień odprawiający powinien podjąć czynności niezbędne do ich wyeliminowania i zapobieżenia wystąpienia im w przyszłości.*

²⁷ Dotyczy KP w Ozinku.

Do obowiązków przeprowadzającego odprawę zgodnie z § 22 *zarządzenia nr 5 KGP* należało: sprawdzenie zgodności z obowiązującymi przepisami wyglądu zewnętrznego i umundurowania, wyposażenia i uzbrojenia indywidualnego dzielnicowego; zwrócenie uwagi na stan psychofizyczny dzielnicowego; zapoznanie dzielnicowego z aktualnymi wydarzeniami zaistniałymi w rejonie jednostki organizacyjnej Policji i poleceniami właściwych przełożonych; wskazanie miejsc i czasu pełnienia służby oraz miejsc i czasu przerw w służbie; przekazanie informacji dotyczących dyslokacji sił policyjnych i w miarę możliwości sił podmiotów pozapolicyjnych; przypomnienie o zasadach zachowania bezpieczeństwa w trakcie wykonywania obowiązków służbowych; przypomnienie o obowiązku zgłaszania dyżurnemu jednostki organizacyjnej Policji rozpoczęcia i zakończenia interwencji; określenie sposobu utrzymania łączności z dyżurnym jednostki organizacyjnej Policji.

Na podstawie *Protokołów z odpraw do służby* stwierdzono, że co do zasady osoby przeprowadzające odprawy do służby potwierdzały w nich wykonanie ww. czynności, jednak z pewnymi wyjątkami, o których mowa poniżej.

W Komisariacie I Policji w większości *Protokołów z odpraw do służby* odprawiający funkcjonariusze nie wskazywali planowanego miejsca przerwy w służbie. Jak wyjaśnił Komendant KP I cyt.: *z uwagi na dynamikę służby, ilość i różnorodność czynności do wykonania nie jest możliwe określenie faktycznego miejsca przerwy podczas odprawy. W związku z tym funkcjonariusze zgłaszają dyżurnemu jednostki chęć skorzystania z przerwy i określają jej miejsce.*

Z kolei w Komisariacie Policji w Ozimku w trzech przypadkach w ogóle nie odnotowano wykonania przez prowadzącego daną odprawę obowiązków wynikających z § 22 *zarządzenia nr 5 KGP*. Jak wynikało z wyjaśnień p.o. Zastępcy Komendanta KP w Ozimku, pomimo braku udokumentowania w SWD obowiązków, o których mowa w § 22 *zarządzenia nr 5 KGP* odprawiający w istocie je wykonali.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 223-224, 271-273, 280-281]

Działania polegające na nieodnotowywaniu w SWD poszczególnych czynności oceniono jako **nieprawidłowość**. Przyjęta w ww. komisariatach Policji praktyka była niezgodna z § 22 i § 24 *zarządzenia nr 5 KGP*. Odpowiedzialność za powstałe nieprawidłowości ponoszą funkcjonariusze dokonujący odpraw do służby.

Ponadto, w trzech *Protokołach z odprawy do służby* widniała inna osoba odprawiająca niż osoba, której podpis i pieczęć znajdowały się w danym notatniku służbowym policjanta. Odnotowano także 5 przypadków braku w protokołach z SWD osoby odprawiającej. Wystąpił jednostkowy przypadek braku w notatniku służbowym jednego z policjantów KP I podpisu osoby przeprowadzającej odprawę do służby. Powyższe działania uznane zostały za **uchybieńia**.

W myśl § 21 *zarządzenia nr 5 KGP* zadania i polecenia przekazane na odprawie do służby obchodowej oraz przebieg służby dzielnicowy dokumentuje w notatniku służbowym lub za pomocą nośnika elektronicznego.

Na podstawie analizy treści notatników służbowych dzielnicowych objętych próbą stwierdzono, że odprawy do służby zostały przez nich udokumentowane. Dokonując jednak porównania zawartych w tych notatnikach zapisów z *Protokołami odpraw do służby* wygenerowanych z SWD ustalono, że nie we wszystkich przypadkach dzielnicowi odnotowali wszystkie zadania stałe i doraźne, które przekazane zostały im na odprawie do służby, co z kolei było niezgodne z § 21 *zarządzenia nr 5 KGP*. Ponadto, w notatnikach służbowych nie zawsze ujmowali oni wszystkie informacje wynikające z § 4 ust. 2 pkt 1 wytycznych Komendanta Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2007 r. w *sprawie zasad*

ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych²⁸, tj. stwierdzono przypadki braku wskazywania rodzaju służby (patrol pieszy, obchód rejonu), godziny pełnienia służby, czasu rozpoczęcia i zakończenia odprawy, czasu i miejsc przerw w służbie. Działania te uznane zostały za **nieprawidłowe**, a ich przyczyną mogła być nieuwaga dzielnicowego, rutyna, błędne skopiowanie przez odprawiającego zadań z innego okresu, które nie były zbieżne z zadaniami aktualnymi. Powyższe mogło mieć wpływ na przebieg oraz efekty służby.

Rozliczanie dzielnicowych ze służby, w tym efekty tej służby.

W notatnikach służbowych na zakończenie każdej z objętej kontrolą służby dzielnicowy wpisywał podsumowanie czynności wykonanych w czasie jej trwania (tj. efektów z danej służby), potwierdzone podpisem upoważnionej osoby. Powyższe było zgodne z wytycznymi KGP w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych.

Efekty służby dzielnicowego wprowadzane były do Systemu Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji (SESPol), w zakresie formularza III/9, tj. *Karty efektywności służby policjanta realizującego zadania o charakterze prewencyjnym*²⁹.

[Dowód: akta kontroli Tom I, płyta nr 1]

Za dobrą praktykę uznano, wprowadzone wewnętrzną regulacją KMP w Opolu³⁰, rozliczanie każdego dzielnicowego dodatkowo w systemie kwartalnym z wykonywanych przez niego zadań służbowych oraz przestrzegania dyscypliny służbowej, przeprowadzane przez bezpośredniego przełożonego w formie *Notatki służbowej z przyjęcia indywidualnego*. Rozliczenie to polegało na ocenie: realizacji wniosków i poleceń z poprzedniego rozliczenia; przestrzegania dyscypliny służbowej, dyspozycyjności i absencji w służbie; pracy dzielnicowego w zakresie prowadzonego rozpoznania przydzielonego mu rejonu; osiągniętych wyników, realizowanych zadań służbowych na podstawie prowadzonej ewidencji wyników pracy za miniony okres; zadań z zakresu rozpoznania i profilaktycznej pracy Policji na rzecz zapobiegania demoralizacji nieletnich oraz patologii społecznej; podjętych działań wobec przemocy w rodzinie dotyczących procedury *Niebieskiej Karty*. Na zakończenie ww. rozliczenia każdorazowo ujmowano dla dzielnicowego stosowne wnioski i polecenia do realizacji wynikające z bieżącej oceny.

Z przedstawionych w trakcie kontroli poszczególnych rozliczeń kwartalnych wynika, że dzielnicowi objęci próbą na bieżąco dokonywali rozpoznania przydzielonego im rejonu służbowego. Co do zasady, na dobrym poziomie oceniano ich zaangażowanie i osiągane wyniki służby dotyczące realizacji zadań z zakresu: ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń, kontrolowania przestrzegania powszechnie obowiązującego prawa oraz przepisów prawa miejscowego, w tym procedury *Niebieskiej Karty*. Natomiast realizowanie jednego z kluczowych zadań dzielnicowych, dotyczącego profilaktyki społecznej, w ocenie bezpośrednich przełożonych dzielnicowych, nie było w pełni zadawalające. Negatywny wpływ na realizację zadań w tym zakresie mogły mieć braki kadrowe, które skutkowały z kolei wykorzystywaniem tej grupy funkcjonariuszy jako *rezerwy kadrowej* do realizacji bieżących, priorytetowych zadań, nie związanych bezpośrednio ze specyfiką ich służby.

[Dowód: akta kontroli Tom II, str. 206-311]

²⁸ Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 104, z późn. zm.

²⁹ Zakres zestawienia sprawozdawczego nr III/9, termin wprowadzania i zatwierdzania danych dla tego zestawienia określa zarządzenie Nr 3 Komendanta Głównego Policji w sprawie metod i form prowadzenia sprawozdawczości w Policji z dnia 6 lutego 2017 r. (Dz. Urz. KGP z 2017 r. poz. 8).

³⁰ Tj. decyzją nr 76/2016 KMP w Opolu z dnia 4 października 2016 r. w sprawie metod i form rozliczania z wykonywania zadań służbowych oraz przestrzegania dyscypliny służbowej przez policjantów dzielnicowych w Komisariatach Policji podległych KMP w Opolu, o której szerzej w pkt 4 niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego.

Prowadzenie dokumentacji przez dzielnicowego.

Realizowane przez dzielnicowych zadania dokumentowane były w notatnikach służbowych, teczkach zagadnieniowych, poprzez notatki służbowe oraz dokumentację procesową. W kontrolowanych komisariatach Policji dzielnicowi nie prowadzili teczek rejonów, o których mowa w § 43 ust. 2 *zarządzenia nr 5 KGP*. Kwestia ta nie była obligatoryjna. Decyzja o prowadzeniu bądź zaniechaniu prowadzenia teczki rejonu - w myśl ww. zarządzenia - należała do komendanta miejskiego Policji, który uwzględniał przy tym potrzebę służby oraz specyfikę obszaru działania podległej mu komendy. Jak wyjaśnił Zastępca Komendanta Komisariatu I Policji, poszczególne informacje odnośnie danego rejonu znajdują się np. w: cedułach patrolowych, pisemnej analizie - charakterystyce rejonu, aplikacji *Moja Komenda* oraz na stronie internetowej KMP w Opolu. Ponadto, dzielnicowi w trakcie odpraw służbowych zapoznawali się ze zdarzeniami o charakterze kryminalnym mającymi miejsce w ich rejonie służbowym, oraz z tygodniową analizą bezpieczeństwa na terenie działania KMP w Opolu. Informacje o sprawcach przemocy w rodzinie, osobach dozorowanych, przebywających na przepustce z Zakładu Karnego gromadzone były w teczkach zagadnieniowych. Własne oraz bieżące ustalenia dotyczące miejsc zagrożonych oraz rodzaj zagrożeń miały swoje odzwierciedlenie w planach działania priorytetowego oraz w Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa. Wszelkie informacje dotyczące przedmiotowych zagrożeń były na bieżąco przekazywane przez dzielnicowych asystentowi ds. organizacji i planowania służby, który po konsultacji z przełożonymi umieszczał stosowne zadania doraźne dla patroli ogniwi KP I, patroli Samodzielnego Pododdziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu oraz dla poszczególnych dzielnicowych w SWD.

Mając na uwadze fakt, że dzielnicowi prowadzili rozpoznanie przydzielonego im rejonu pod względem osobowym, terenowym, zjawisk i zdarzeń mających wpływ na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego, uzyskane w ten sposób informacje wykorzystywane były m.in. do: sporządzania meldunków informacyjnych, które były wynikiem współpracy z osobowymi źródłami informacyjnymi, kierowania pisemnych wystąpień do instytucji państwowych³¹ i instytucji użyteczności publicznej³² które miały na celu zasygnalizowanie danego problemu jak i nawiązanie współpracy w celu eliminacji powstałego zagrożenia w danym rejonie służbowym. Ponadto służyły do: nawiązania współpracy ze Służbą Ochrony Kolei, Strażą Miejską, organizowania spotkań ze społeczeństwem w trakcie których były diagnozowane problemy z jakimi zmagala się dana grupa społeczna oraz wspólnie wypracowywany plan działań naprawczych.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 521-526]

Rozkład czasu służby dzielnicowych.

W oparciu o przeprowadzoną analizę grafików wykazów godzin³³ za styczeń, lipiec i grudzień 2017 r. stwierdzono, że w 12 przypadkach nie udzielono 7 dzielnicowym z badanej próby odpowiedniego wymiaru czasu wolnego po zakończonej służbie, co z kolei było niezgodne z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 r. w *sprawie rozkładu czasu służby policjantów*³⁴. Powyższe uznane zostało jako **nieprawidłowość**. Opisana nieprawidłowość mogła wpłynąć na przebieg i efekty kolejnej służby dzielnicowego. Zgodnie z wyjaśnieniami poszczególnych komendantów Komisariatu I Policji i Komisariatu Policji w Ozimku było to spowodowane koniecznością

³¹ Tj. sąd, prokuratura, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, kuratorzy sądowi.

³² Tj. Zieleń Miejska, Miejski Zarząd Drog, spółdzielnie mieszkaniowe.

³³ Tzw. grafików rzeczywistych.

³⁴ Dz. U. Nr 131, poz. 1471. Przepisy rozporządzenia nie przewidują zmniejszenia wymiaru czasu wolnego. Zgodnie z § 4 ust. 4 w zmianowym rozkładzie czasu służby, po 8 godzinach służby policjantowi udziela się co najmniej 11 godzin czasu wolnego, a jeżeli pełnił on służbę w porze nocnej - co najmniej 14 godzin czasu wolnego. Po pięciu kolejnych służbach pełnionych w porze nocnej policjantowi udziela się co najmniej 48 godzin czasu wolnego. Dalej zwane *rozporządzeniem w sprawie rozkładu czasu służby policjantów*.

zapewnienia ciągłości służby, jej potrzebami i dokonywane było w uzgodnieniu z policjantami, którym zmieniano czas służby.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 54-67, 550-551, 581]

3. Polityka kadrowa i motywacyjna wobec dzielnicowych.

Policjanci będący na stanowisku dzielnicowego, starszego dzielnicowego jak i kierownika rewiru dzielnicowych spełniali wymagania w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. *w sprawie wymagań w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, jakim powinni odpowiadać policjanci na stanowiskach komendantów Policji i innych stanowiskach służbowych oraz warunków ich mianowania na wyższe stanowiska służbowe*³⁵.

Dzielnicowi jak i kierownicy rewiru dzielnicowych motywowani byli w szczególności poprzez nagrody pieniężne przyznawane okresowo (raz na kwartał) przez Komendanta Miejskiego Policji w Opolu. Na podstawie badanej próby ustalono, że wszyscy policjanci otrzymywali w okresie objętym kontrolą takie nagrody. Ich wysokość wynosiła od 200 zł³⁶ do 1 200 zł³⁷. Natomiast dla kierowników rewiru dzielnicowych wysokości te kształtowały się na poziomie od 250 zł do 1 500 zł. Uzasadnieniem do ich przyznania była ocena pracy tych policjantów, tj.: prawidłowe wykonywanie obowiązków służbowych, zaangażowanie, inicjatywa, rzetelny i sumienny stosunek do wykonywanych zadań służbowych. Występowały także przypadki indywidualnych wyróżnień tego typu motywatorem. Przesłankami uzasadniającymi jego przyznanie były m.in.: profesjonalizm podjętych przez policjanta czynności, rzetelne i sumienne wykonywanie powierzonych dodatkowo zadań czy też zdobycie jednego z wyższych miejsc w zawodach I stopnia *Dzielnicowy roku* (etap miejski/powiatowy).

[Dowód: akta kontroli Tom I, str.530-539]

Innym z narzędzi motywacyjnych było także podwyższanie dodatków służbowych do uposażenia. Na podstawie badanej próby ustalono, że w okresie objętym kontrolą wszystkim dzielnicowym³⁸ podwyższono na stałe dodatek służbowy o kwotę 48 zł. Ponadto, na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 6 grudnia 2001 r. *w sprawie szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów, dodatków do uposażenia oraz ustalenia wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego*³⁹, 9 z 11 dzielnicowych podwyższono dodatek służbowy do uposażenia na czas określony. Zmiany wysokości dodatków służbowych związane były z oceną wywiązywania się przez policjanta z obowiązków oraz realizacji przez niego zadań i czynności służbowych, jak również z powierzeniem mu dodatkowych zadań. Wysokości omawianych dodatków nie przekraczały 50% podstawy wymiaru, o której mowa w § 8 ust. 4 ww. rozporządzenia⁴⁰ i mieściły się w przedziale 1,54% - 13,64%. Zgodnie z wyjaśnieniami komendanta KP I oraz KP w Ozimku, dodatki służbowe do uposażenia podwyższane były na czas określony w zależności od obciążenia pracą dzielnicowego oraz jakością i rzetelnością wykonywania przez niego czynności służbowych.

W przypadku kierowników rewiru dzielnicowych posiadali oni dodatki funkcyjne II kategorii. W okresie objętym kontrolą nie odnotowano przypadku zmiany ich wysokości.

³⁵ Dz.U. Nr 123, poz. 857.

³⁶ Wystąpiły jednostkowe przypadki przyznania nagrody w wysokości 100 zł, 150 zł.

³⁷ Wystąpił jednostkowy przypadek przyznania nagrody w wysokości 1 500 zł.

³⁸ Podwyższenie związane było z wejściem w życie ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. *o ustanowieniu Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020* (Dz. U. z 2016 poz. 2140 z późn. zm.).

³⁹ Dz. U. z 2015, poz. 1236 z późn. zm.

⁴⁰ Podstawy wymiaru stanowiącej sumę należnego policjantowi uposażenia zasadniczego oraz dodatku za stopień w sławce ustalonej dla policyjnego stopnia etatowego odpowiadającego zajmowanemu stanowisku służbowemu.

Jednym z motywatorów wykorzystywanych w KMP w Opolu był awans stanowiskowy. Spośród 11 dzielnicowych objętych próbą 4 zostało mianowanych z dniem 1 marca 2017 r. na nowo utworzone stanowisko służbowe, tj. starszego dzielnicowego⁴¹.

W zakresie narzędzi motywacyjnych, oprócz wyżej wymienionych, komendanci komisariatów Policji stosowali także: pochwałę ustną w trakcie odpraw służbowych oraz szkoleń zawodowych w gronie wszystkich dzielnicowych oraz wpis pochwały do *Zeszytu bieżącego nadzoru*. W zeszycie tym dokumentowano m.in. sytuacje świadczące o wzorowym wykonywaniu przez dzielnicowego obowiązków służbowych, wykazywaniu w służbie męstwa i inicjatywy, pełnieniu służby w trudnych warunkach, ponadnormatywnej dyspozycyjności i zaangażowaniu, kształtowaniu pozytywnego wizerunku Policji w społeczeństwie, dających podstawy do wnioskowania o przyznanie nagród motywacyjnych oraz wyróżnień.

W okresie objętym kontrolą wszyscy skontrolowani policjanci uczestniczyli w różnego rodzaju szkoleniach w zakresie niezbędnym do realizowania zadań na swoich stanowiskach służbowych. Były one realizowane głównie w ramach doskonalenia lokalnego. Ponadto, wszyscy brali także udział w programowych zajęciach i sprawdzianach strzeleckich w 2017 r. Odnotowano także 2 przypadki uczestniczenia funkcjonariuszy w kursie specjalistycznym, tj. jeden dla instruktorów strzelań policyjnych prowadzonych przez Szkołę Policji w Katowicach drugi - dla kierowników dzielnicowych w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 530-539, płyta nr 2]

Podsumowując, przyjęta w kontrolowanych komisariatach Policji polityka kadrowa i motywacyjna stwarzała możliwości pozytywnie wpływające na postawę funkcjonariuszy, w tym na ich zaangażowanie się w pracę i obowiązki służbowe, co z kolei miało wpływ na jakość oraz wizerunek całej jednostki.

4. Nadzór nad realizacją zadań wykonywanych przez dzielnicowych.

Działania podejmowane przez Komendanta Miejskiego Policji w Opolu w ramach nadzoru nad wykonywaniem zadań przez policjantów-dielnicowych opierały się głównie na omawianiu problematyki w zakresie sposobu pełnienia służby obchodowej podczas odpraw kadry kierowniczej KMP w Opolu oraz na realizowaniu wytycznych Komendanta Wojewódzkiego Policji w Opolu poprzez przekazywanie podległym jednostkom informacji dotyczących: przeglądu kadrowego na stanowiskach dzielnicowych, forum dzielnicowych, a także inicjatyw podejmowanych na rzecz społeczeństwa m.in. konkursów pn. *Najbardziej rozpoznawalny dzielnicowy*. Nadzór w powyższym zakresie sprawowany był przede wszystkim przez kierowników rewiru dzielnicowych, komendantów komisariatów podległych KMP w Opolu oraz ich zastępców.

[Dowód: akta kontroli Tom II, str. 13-120]

Na podstawie § 47 *zarządzenia nr 5 KGP* Komendant Miejski Policji w Opolu został zobowiązany do określenia w formie decyzji systemu nadzoru nad wykonywaniem zadań przez dzielnicowych. W związku z powyższym 4 października 2016 r. wydał on decyzję nr 76/2016 w sprawie *metod i form rozliczania z wykonywania zadań służbowych oraz przestrzegania dyscypliny służbowej przez policjantów dzielnicowych w Komisariatach Policji podległych KMP w Opolu*⁴². Wprowadzenie

⁴¹ Wprowadzone rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 stycznia 2017 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów, dodatków do uposażenia oraz ustalania wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego* (Dz.U. z 2017 r. poz. 135).

⁴² Zwana dalej decyzją nr 76/2016.

powyższej regulacji wewnętrznej miało na celu właściwe realizowanie zadań przez dzielnicowych, rozliczanie ich z wykonywanych zadań, gromadzenie danych sprawozdawczych służących do oceny efektywności i nadzoru służby dzielnicowych. Wprowadzała ona do stosowania dokumentację pomocniczą zapewniającą czytelność i kompletność danych w zakresie efektów służby, tj. *Książkę służb rewiru dzielnicowych* opierającą się głównie na danych zawartych w SESPol, a także *Zeszyt bieżącego nadzoru* prowadzony przez funkcjonariuszy będących na stanowiskach kierowniczych lub którym powierzono sprawowanie nadzoru w określonym zakresie nad służbą dzielnicowych. W ww. decyzji określono również wytyczne dotyczące rozliczania dzielnicowego (codziennego i w systemie kwartalnym w formie *Notatki służbowej z przyjęcia indywidualnego*) z wykonywania przez niego zadań oraz przestrzegania dyscypliny służbowej.

Przedmiotowa regulacja nie zawierała wymaganych *zarządzeniem nr 5 KGP* informacji dotyczących: sposobu zapewniania nadzoru nad służbą w ciągu doby, z uwzględnieniem dni wolnych i świątecznych, wykazu policjantów uprawnionych i zobowiązanych do realizacji poszczególnych czynności nadzorczych, określenia systemu, ze wskazaniem osób upoważnionych i zobowiązanych do wprowadzania danych do SWD, a także wykazu komórek organizacyjnych Policji oraz sytuacji, w których ze względu na trudności organizacyjno-techniczne dzielnicowi mogą być zwolnieni ze służby i rozliczenia z jej przebiegu.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 169-179]

Jak wyjaśniono, po uwzględnieniu wniosków z audytu przeprowadzonego w 2017 r., w KMP w Opolu podjęto działania mające na celu opracowanie nowej regulacji wewnętrznej w zakresie organizacji nadzorów, która zawierałaby wszystkie elementy wymagane *zarządzeniem nr 5 KGP*. W efekcie tych działań, 5 stycznia 2018 r. wydana została przez Komendanta Miejskiego Policji w Opolu decyzja nr 2/2018 w sprawie organizacji systemu nadzoru nad wykonywaniem zadań przez dzielnicowych w komisariatach Policji podległych Komendzie Miejskiej Policji w Opolu⁴³, która w istocie była uzupełnieniem decyzji nr 76/2016.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 180-185]

W jej treści wskazano funkcjonariuszy (wg stanowisk), którzy zostali zobowiązani do pełnienia nadzoru nad dzielnicowymi w komisariatach Policji podległych KMP w Opolu⁴⁴. W ramach czynności nadzorczych mieli oni: prowadzić odprawy do służby (w przypadku nieobecności bezpośrednich przełożonych), dokumentując ten fakt w SWD oraz w notatnikach służbowych, sprawdzać znajomość podstawowych zasad i uprawnień dotyczących obchodu, w tym warunków użycia środków przymusu bezpośredniego oraz broni palnej.

Zgodnie z powyższą regulacją nadzorujący byli również odpowiedzialni za bieżącą dyslokację służby dzielnicowych (w porozumieniu z dyżurnym właściwej jednostki organizacyjnej Policji), kontrolę jej przebiegu polegającą m.in. na: uczestnictwie w obchodzie w celu zweryfikowania prawidłowości realizowania przez funkcjonariuszy obowiązków w przydzielonych im rejonach, wskazania sposobu ich wykonania, a także obserwowaniu pracy tych funkcjonariuszy z pewnej odległości. Nadzorujący miał również możliwość samodzielnego skontrolowania stanu porządku i bezpieczeństwa publicznego, oraz obecności dzielnicowych w obchodzie w danym rejonie.

⁴³ Zwana dalej *decyzją nr 2/2018*.

⁴⁴ Tj. Kierownicy dzielnicowych, kierownicy jednostek Policji i komórek organizacyjnych lub ich zastępców nadzorujących służbę prewencyjną, kierownicy ogniw patrolowo-interwencyjnych, specjaliści i asystenci.

W odniesieniu do stanu faktycznego w zakresie kontroli przeprowadzanych w trakcie służby dzielnicowego ustalono, że w okresie objętym kontrolą nadzorujący na bieżąco realizowali ww. czynności w stosunku do funkcjonariuszy komisariatów Policji objętych próbą. Zostały one prawidłowo udokumentowane w notatnikach służbowych dzielnicowych, a także w *Zeszytach bieżącego nadzoru*. W badanych przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości w toku pełnienia służby przez dzielnicowych, zadania były realizowane przez nich prawidłowo oraz zgodnie z założonym planem.

Nadzór w komisariatach Policji podległych KMP w Opolu miał być pełniony zgodnie z miesięcznym grafikiem służb nadzoru z uwzględnieniem dni wolnych i świątecznych, w trybie zmianowym, zatwierdzanym przez komendanta komisariatu Policji lub jego zastępcę.

Po zakończonej służbie obchodowej dzielnicowy lub osoba wyznaczona przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji byli zobowiązani do wprowadzania jej wyników do SESP. Nadzór nad realizacją tej czynności miał sprawować kierownik dzielnicowych, potwierdzając ten fakt podpisem w notatniku służbowym dzielnicowego. W odniesieniu do stanu faktycznego, stwierdzono brak dokonywania w komisariatach Policji tego rodzaju czynności, co uznane zostało za **uchybiecie**.

W odniesieniu zaś do sposobu obiegu dokumentacji służbowej, zgodnie z treścią *decyzji nr 2/2018*, wszyscy policjanci wytwarzający dokumentację w trakcie służby dotyczącą danego zdarzenia, zostali zobowiązani do przekazywania jej dyżurnemu, natomiast korespondencję sporządzaną w związku z realizacją przydzielonej sprawy mieli przedkładać bezpośrednio przełożonemu.

Opisane powyżej regulacje wewnętrzne wprowadzone w KMP w Opolu zawierały - z jednym wyjątkiem - wymagane § 47 *zarządzenia nr 5 KGP* elementy. Brak określonego w ww. przepisie *wyказu komórek organizacyjnych Policji oraz sytuacji, w których ze względu na trudności organizacyjno-techniczne dzielnicowi mogli być zwolnieni z odprawy do służby i rozliczenia z jej przebiegu*, oceniono jako **uchybiecie**.

W odniesieniu do obiegu korespondencji w KP I jak również w KP w Ozimku, wpływająca korespondencja była przekazywana kierownictwu jednostki, a także kierownikom rewiru dzielnicowych⁴⁵, którzy poprzez naniesienie odpowiednich adnotacji, wskazywali na sposób i termin jej realizacji. Przedmiotową dokumentację rejestrowano w dzienniku podawczym oraz w rejestrze przesyłek wpływających.

[Dowód: akta kontroli Tom II, str. 7-12]

W jednostkach organizacyjnych podległych Komendantowi Miejskiemu Policji w Opolu objętych badaniem kontrolnym wdrożono rozwiązania zapewniające sprawny obieg korespondencji oraz gwarantujące sprawowanie nadzoru nad terminowością załatwiania spraw przez dzielnicowych. Każdorazowo policjant przyjmujący korespondencję był zobowiązany do pisemnego potwierdzenia jej odbioru (wraz z odnotowaniem daty). Ponadto, co do zasady, przełożeni policjantów sprawdzali zrealizowaną korespondencję pod względem merytorycznym, a następnie przekazywali ją do zatwierdzenia kierownikowi jednostki organizacyjnej.

Podsumowując, w KMP w Opolu sprawowany był właściwy nadzór nad obiegiem dokumentacji służbowej oraz sposobem realizacji wpływającej do poszczególnych jednostek korespondencji. Jednak w jednostce tej nie ustrzeżono się błędów w zakresie prawidłowości sposobu dokumentowania zadań służbowych realizowanych przez poszczególnych dzielnicowych jak również organizowania im służby

⁴⁵ W przypadku KP I w pierwszej kolejności do naczelnika Wydziału Prewencji, który to, po uprzednim naniesieniu własnych adnotacji, przekazywał ją kierownikom rewirów dzielnicowych.

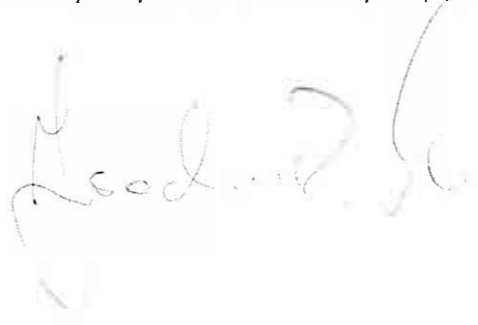
zgodnie z przepisami *zarządzenia nr 5 KGP oraz rozporządzenia w sprawie rozkładu czasu służby policjantów*. Wdrożone w tych obszarach mechanizmy nadzoru okazały się niewystarczające i niekompletne.

5. Zalecenia i wnioski.

W celu usunięcia nieprawidłowości oraz usprawnienia funkcjonowania kontrolowanej jednostki wnoszę o:

- 1) przestrzeganie dyspozycji wynikającej z § 39 ust. 2 *zarządzenia nr 5 KGP* w zakresie kierowania dzielnicowych do pełnienia służby patrolowej jedynie w przydzielony im rejon bądź w przydzielony im rejon i w rejon z nim sąsiadujący;
- 2) przestrzeganie § 10 *zarządzenia nr 5 KGP* w zakresie kierowania dzielnicowych do pełnienia służby obchodowej w rejonach graniczące ze sobą;
- 3) kierowanie dzielnicowych głównie do pełnienia podstawowej formy służby jaką jest obchód;
- 4) zapobieganie przypadkom dokonywania przez dzielnicowych odpraw w ramach ich własnych służb;
- 5) przestrzeganie prawidłowego czasu służby dzielnicowych, zgodnie z dyspozycją § 4 ust. 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 r. *w sprawie rozkładu czasu służby policjantów*;
- 6) dokumentowanie wszystkich odpraw do służb w Systemie Wspomagania Dowodzenia i zgodnie z dyspozycją § 24 *zarządzenia nr 5 KGP*;
- 7) zobowiązanie dzielnicowych do dokumentowania w notatnikach służbowych zadań i poleceń przekazywanych na odprawie do służby oraz wszystkich elementów odprawy do służby, zgodnie z dyspozycją § 4 ust. 2 pkt 1 wytycznych nr 2 KGP *w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych*;
- 8) przestrzeganie dyspozycji wynikającej z § 28 ust. 2 *zarządzenia nr 5 KGP* oraz dyspozycji § 11 ust. 2 decyzji nr 2/2018 *w sprawie organizacji systemu nadzoru nad wykonywaniem zadań przez dzielnicowych w komisariatach Policji podległych Komendzie Miejskiej Policji w Opolu*, tj. potwierdzanie przez kierownika dzielnicowych w notatniku służbowym faktu wprowadzenia poprawnych danych do SESPoI;
- 9) uzupełnienie decyzji nr 2/2018 *w sprawie organizacji systemu nadzoru nad wykonywaniem zadań przez dzielnicowych w komisariatach Policji podległych Komendzie Miejskiej Policji w Opolu* o wymagany element, określony w § 47 *zarządzenia nr 5 KGP*;
- 10) wypracowanie mechanizmów gwarantujących właściwy nadzór w obszarach, w których stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia.

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli uprzejmie proszę Pana Komendanta o przedstawienie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Otrzymują:
Egz. nr 1 – KMP w Opolu
Egz. nr 2 – aa

